

Saimaa ilman kaivoksia ry:n toimintakertomus 2025

1. Yhdistyksen toiminnan tarkoitus

Kaivoskriittinen *Saimaa ilman kaivoksia* on rekisteröity yhdistys: PRH:n hyväksyntä 12.3.2021; Y-tunnus 3187230-3; kotipaikka Juva.

Säännöissä määritellään yhdistyksen tehtävät toimia järjestönä, joka puolustaa Saimaan alueen elinympäristöä ja elinkeinoja kaivostoiminnan vaikutuksilta ja uhilta. Tehtävänsä toteuttamiseksi yhdistys harjoittaa viestintää, kansalaistoimintaa, moninaista vaikuttamista ja edunvalvontaa.

2. Yhdistyksen toiminnan painopisteet vuonna 2025

Kaivoslaki: Yhdistys seuraa kaivoslain toteutumista ja lain henkeä, ottaa siihen julkisesti kantaa ja pyrkii edelleen vaikuttamaan päätöksentekoon niin kansallisella, paikallisella kuin EU:nkin tasolla. Lisäksi yhdistys pyrkii lisäämään kuntien päätöksentekijöiden ja kuntalaisten tietoisuutta kaavoituksesta, jonka keinoin voidaan tarvittaessa estää kaivosten perustaminen kunnan alueelle.

EU:n CRMA eli kriittisten raaka-aineiden asetus: Euroopan parlamentin asetus tähtää EU:n Kiina-riippuvuuden vähentämiseen, mutta samalla vauhdittaa Euroopan omaa kaivostoimintaa ja kaivosten luvitusta. Yhdistys vastustaa asetuksen täytäntöönpanoa siltä osin, että ympäristölainsäädäntöä ja vesiensuojelun tasoa heikennettäisiin vihreään siirtymään tarvittavien kaivannaisten ja metallimalmikaivosten perustamisen osalta. Yhdistys seuraa asetuksen toteutumista ja ottaa siihen julkisesti kantaa koettaen vaikuttaa päätöksentekoon.

Pyritään vaikuttamaan uusiin kaivoshankkeisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa nostamalla hankkeita esiin mm. viestinnän keinoin.

Tapahtumat: Yhdistys järjestää yhdessä Rajat Lapin kaivoksille ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piirin kanssa Maamme rikkaudet -tapahtuman Outokummussa 19.-20.9.2025. Yhdistys anoi ja sai Koneen Säätiön apurahan (30 000 euroa) tapahtuman järjestämistä varten. Tapahtumaan pyydetään puhujiksi tunnettuja suomalaisia vaikuttajia sekä kaivosalan huippuosajia sekä päättäjiä. Tavoitteena on laajentaa päättäjien, viranomaisten ja yleisön ymmärrystä metallimalmikaivosten pitkäaikaisista haitoista ympäristölle, vesistöille ja muille elinkeinoille.

Vaikuttamisviestintä ja lobbaus: Yhdistys pyrkii lisäämään yhteyksiä kansanedustajiin ja ministereihin. Esimerkiksi CRMA:n vaikutuksista ja kaivannaisjätealueiden puutteista ei päättäjillä ole riittävästi tietoa. Yhdistys kutsuu kansanedustajia keskustelemaan kaivoksia säätelevästä lainsäädännöstä ja kaivosten ympäristö- ja vesistövaikutuksista mm. Maamme rikkaudet tapahtumaan. Mahdollisesti loppuvuodesta 2025 on tarvetta myös toiselle, poliittisiin päättäjiin kohdennetulle tapahtumalle.

Edunvalvonta: Yhdistyksen jäsenten sekä Saimaan alueen asukkaiden, maanomistajien ja elinkeinonharjoittajien edunvalvonta kaivoskysymyksissä, valitusten laatiminen Tukesin myöntämistä malminetsintävarauksista ja malminetsintäluvista.

Kansalaisaloite: Selvitetään uuden kansalaisaloitteen käynnistämistä. Työnimenä on käytetty Malmit ovat meidän! Selvitetään, saadaanko hankkeeseen mukaan lisää vapaaehtoisia tekemään viestintää ja keräämään nimiä.

3. Yhdistyksen sisäinen toiminta

- Vuosikokous pidettiin 12.8.2025. Kokoukseen osallistui 10 yhdistyksen varsinaista jäsentä.
- Hallituksen kokoonpano: puheenjohtaja Miisa Mink, muut jäsenet: Markku Kankkunen (varapuheenjohtaja), Sonja Särkinen, Pekka Sarkanen ja Jari Ala-Ilomäki. Hallituksen varajäsenet: Pirkko Mattila, Sanna Halabi ja Paula Haikarainen.
- Yhdistyksen toiminnantarkastaja Päivi Piispa ja varatoiminnantarkastaja Pirkko Brusila.
- Yhdistyksen rahastonhoitaja Riitta Tietäväinen.
- Yhdistyksen sihteeri Paula Haikarainen.
- Yhdistyksen kirjanpito ja tilinpäätös: Tilitoimisto Sirpamarjatta.
- Hallitus kokoontui vuonna 2025 Zoom-verkkokokouksena 7 kertaa.
- Varsinaisia jäseniä oli vuoden 2025 lopussa 21 henkilöä ja kannatusjäseniä useita kymmeniä. Kannatusjäseniä ei kirjata yhdistyksen jäsenrekisteriin.
- Jäsenmaksut olivat 50 euroa varsinaisilta jäseniltä ja 20 euroa kannatusjäseniltä. Lahjoituksia tuli vain yksi: 25 euroa. Yhdistys myi tukituotteina t-paitoja, lippiksiä ja autotarroja verkkokaupassa sekä Maamme rikkaudet -tapahtumassa.

4. Yhdistyksen ulkoinen toiminta

4.1 Maamme rikkaudet 2025 -tapahtuma

Toimintavuoden merkittävin tapahtuma oli nyt kolmatta kertaa järjestetty Maamme rikkaudet -seminaari. Se järjestettiin yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piirin sekä Rajat Lapin kaivoksille -yhdistyksen kanssa Outokummussa 19.–20. syyskuuta.

Tapahtuma toteutettiin Koneen Säätöön apurahan (30 000 euroa) turvin. Tapahtuman suojelijana toimi Euroopan parlamentin jäsen Sirpa Pietikäinen, joka oli myös yksi pääpuhujista. Muut keynote-puhujat olivat oikeustieteen tohtori Hannele Pokka ja Suomen luonnonsuojeluliiton hallituksen puheenjohtaja Hanna Halmeenpää. Tapahtuman koko ohjelma on julkaistu verkko-osoitteessa: maammerikkaudet.org Tapahtumapaikka, Teatteri Kiisu Outokummun vanhalla kaivosalueella, keräsi kumpanakin päivänä salin täyteen kuulijoita. Tilaisuus lähetettiin myös suorana verkossa, jossa sitä seurasi useita kymmeniä katsojia. Tapahtuman tallenteet on julkaistu yhdistyksen YouTube-tilillä. Mediakutsu lähetettiin STT Infon kautta.

• 4.2 Tapahtumat

Miisa Mink oli puhujana seuraavissa tapahtumissa:

- SuomiAreena, Pori 27.6. / Suomen vesistöt eivät ole akkuteollisuuden kaatopaikka
- Pikkuparlamentti 31.10.2025 / Keskustelu kaivospolitiikan rajoista, paneeliosallistuminen

4.3 Vaikuttamistyö ja lausunnot

- Yhdistys teki yhteistyötä muiden kaivoskriittisten organisaatioiden sekä Suomen luonnonsuojeluliiton, WWF:n ja muiden ympäristöjärjestöjen kanssa. Yhteyksiä luotiin ja ylläpidettiin erityisesti Itä-Suomen kansanedustajiin yli puoluerajojen sekä Euroopan parlamentissa Sirpa Pietikäiseen ja vihreiden edustajiin.

5. Viestintä

- Tiedote ”Asiantuntijat järkyttyivät – kansallinen mineraalistrategia ei ota huomioon ympäristön kantokykyä” STT Infon kautta 3.2.2025
- Miisa Minkin blogikirjoitus ”Suomessa leikitään kaivosta” 22.3.2025
- Mediatiedote ja -kutsu ”Maamme rikkaudet 2025 -seminaari kokoaa asiantuntijoita ja yleisöä pohtimaan, onko vihreän siirtymän hintana pilatut vedet Pohjolassa” STT Infon kautta 8.9.2025
- Facebook-ryhmässä on 29 000 jäsentä.
- Yhdistyksen blogisivu: saimaailmankaivoksia.fi
- Yhdistyksellä on sosiaalisen median tilit Instagramissa ja YouTubessa.
- Miisa Minkin haastattelu julkaistiin Ilta-Sanomissa 23.7.

6. Arvio tavoitteiden saavuttamisesta

- Vuosi 2025 oli SIK ry:lle aktiivinen vaikuttamistyön vuosi. Maamme rikkaudet 2025 -seminaari oli vuoden kohokohta, jonka kautta saavutettiin näkyvyyttä ja lisättiin tietoisuutta kaivostoiminnan haitoista varsinkin Pohjois-Karjalan alueella.
- Toimintavuonna ei ilmennyt sellaisia edunvalvontaan liittyviä asioita, joihin olisi tarvittu oikeudellista apua.
- Facebook-ryhmässä käydään aktiivista keskustelua kaivosasioista ja julkaistaan ajantasaisesti tietoa Tukesin myöntämistä malminetsintävarauksista ja -luvista.
- Jäsenmäärä pysyi entisellään, mutta varainhankinnassa on haasteita eikä uusia lahjoituksia juuri kerry.
- Yhdistys keskittyy edelleen vesistöjen suojeluun, reiluun luonnonvarapolitiikkaan ja kuntien kaavoituspäätöksiin liittyvään vaikuttamiseen.